

HoNOS 65 +

Verklarende tabellen te gebruiken bij de HoNOS 65+

Enkele richtlijnen om in gedachten te houden

1. De score heeft alleen betrekking op de te beoordelen periode.
2. Gebruik alle beschikbare informatie. Baseer de score op problemen – niet op diagnose
3. Begin bij item 1 en scor in volgorde om het probleem maar één keer te scoren en zodoende overlap te vermijden.
4. Gebruik uw klinisch oordeel om de score vast te stellen.
5. Scoor het meest ernstige punt / symptoom of probleem tijdens de betreffende periode. Kijk naar **alle** rijen en scoor wat het ergst is.
6. **Algemene samenvatting van de scores**
 - 0 Geen probleem
 - 1 Gering probleem – vereist geen actie
 - 2 Licht probleem maar duidelijk aanwezig
 - 3 Matig
 - 4 Ernstig
 - 9 Geen gegevens (maar vermijd dit indien mogelijk)

SCHAAL 1. GEDRAGSSTOORNISSEN					
• Vanwege welke oorzaak dan ook					
	Geen probleem 0	Gering 1 (Vereist geen specifieke actie)	Licht 2	Matig 3	Ernstig 4
a) Hyperactief	Geen	Geringe hyperactiviteit	Duidelijk aanwezige hyperactiviteit	Aanhoudende hyperactiviteit	Ernstige hyperactiviteit
b) Agressief	Geen	Soms prikkelbaar/ruzie	Verbaal dreigen – duwen – vervelend – bemoeizuchtig (bijv. <i>agressieve gebaren</i>)	Vaak verbaal dreigen/fysieke agressie jegens anderen	Ten minste 1 ernstige fysieke aanval / aanhoudend en ernstig dreigend gedrag
c) Storend of destructief jegens personen of zaken	Geen	Geen	Lichte schade aan eigendommen (bijv. gebroken kopje/raam)	Gotere schade aan eigendommen (ernstiger)	Ernstige/blijvende schade (bijv. <i>brandstichting</i>)
d) Rusteloosheid	Geen	Soms	Met tussenpozen	Vaak	Praktisch voortdurend
e) Agitatie	Geen	Geen	Duidelijk aanwezige agitatie	Aanhoudend	Ernstige agitatie
f) Tegenwerking of weerstand	Geen	Meestal kalm en meewerkend	Werkt soms tegen, behoefte aan overreding & aanmoediging	Werkt vaak en duidelijk aanwezig tegen	Ernstige tegenwerking of weerstand
g) Weglopen	Geen	Geen/soms	Met tussenpozen (overdag of 's nachts)	Vaker (overdag en 's nachts)	Praktisch voortdurend
h) Ongepast en ontremd gedrag (bijv. seksueel)					Opzettelijk (bijv. urineren en/of defecatie)
i) Ongepaste geluiden, bijv. schreeuwen, grommen, jammeren	Geen	Soms	Met tussenpozen	Aanhoudend	Ernstig en onverdraaglijk voor anderen
j) Bizar gedrag, bijv. onnatuurlijke houding	Geen				
k) Overige					

SCHAAL 2 OPZETTELIJKE ZELFVERWONDING

SCHAAL 2 OPZETTELIJKE ZELFVERWONDING					
<i>Neem risico op zelfbeschadiging in de toekomst niet in aanmerking, maar alleen het risico in de te beoordelen periode. Neem zowel para-suicide als suïcidepogingen op.</i>					
<i>De kwestie van opzet maakt deel uit van de huidige risico-inschatting hoewel dit moeilijk is in te schatten. Wanneer er geen bewijs is voor het tegendeel neem dan aan dat de resultaten van de zelfbeschadiging alle opzettelijk waren. Scoor NIET toekomstig risico – alleen risico in de afgelopen referentieperiode.</i>					
	Geen probleem 0	Gering 1	Licht 2	Matig 3	Ernstig 4
a) Gedachten/ideeën	Geen	Liever dood zijn – dood willen zijn maar geen gedachten over zelfbeschadiging	Soms gedachten over zelfbeschadiging (actief of passief)	Vaak gedachten over zelfbeschadiging inclusief plannen maken	Hardnekkige en ernstige gedachten over zelfbeschadiging
b) Intentie	Geen	Geen	Licht (bijv. geen maatregelen nemen bij potentieel levensbedreigende situaties)	Matig risico in de betreffende periode Voorbereidend gedrag (bijv. pillen verzamelen)	Ernstig risico op zelfbeschadiging in de referentieperiode
c) Daden	Geen	Geen	Geen	Geen	Ten minste één poging tot zelfbeschadiging in de betreffende periode

SCHAAL 3. PROBLEMEN MET ALCOHOL- OF DRUGSGBEBRUIK					
	Geen probleem	Gering (iets te overmatig maar binnen de sociale norm)	Licht (Geen ernstig probleem)	Matig	Ernstig
	0	1	2	3	4
a) Verlangens en Tolerantie	Geen	Geen	Lichte mate	Aanmerkelijk verlangens of afhankelijkheid	Ernstig verlangens en afhankelijkheid
b) Alcohol of drugs krijgen prioriteit	Geen	Geen	Tamelijk vaak	Aanhoudend	Volledig
c) controleverlies	Geen	Kan onder controle houden	Enig controleverlies	Matig controleverlies	Ernstig/aanhoudend controleverlies
d) Frequentie van onder invloed zijn	Geen	Niet duidelijk aanwezig	Regelmatig – ong. 2-3 keer per week	Vaker – ong. 4-5 keer per week	Aanhoudend - dagelijks
e) Andere risico's nemen, bijv. rijden onder invloed	Geen	Geen	Regelmatig	Duidelijk aanwezig	Ernstig
f) Tijdelijke effecten	Geen	Zelden	Af en toe een kater	Vaak een kater	Ernstige belemmering vanwege alcohol / drugsproblemen

SCHAAL 4. COGNITIEVE PROBLEMEN

• <i>gepaard met enige stoornis</i>					
	Geen probleem 0	Gering 1	Licht 2	Matig 3	Ernstig 4
a) Geheugen	Geen	Enige mate van vergeetachtigheid maar kan nieuwe dingen leren	Duidelijke problemen met zich nieuwe informatie herinneren (<i>bijv. namen of recente gebeurtenissen</i>) Tekort heeft invloed op dagelijkse activiteiten Enige moeite met de weg vinden in een nieuwe of onbekende omgeving	Kan geen nieuwe informatie onthouden (onthoudt alleen materiaal dat steeds wordt herhaald)	Ernstige beperking (<i>bijv. Er zijn alleen nog fragmenten over; verlies van informatie; kan geen nieuwe informatie leren; kan geen goede vrienden/familie herkennen of noemen.</i>)
b) Oriëntatie	Geen	Enige moeite met oriënteren in tijd	Vaak gedesoriënteerd in tijd	Meestal gedesoriënteerd in tijd en vaak in plaats	Voortdurend gedesoriënteerd in tijd en plaats en soms in persoon
c) Taal	Geen	Geen problemen met taalgebruik	Kan eenvoudige verbale informatie aan, maar enige moeite met begrip Moeite met meer complex expressief taalgebruik	Ernstige problemen met taal (expressief en/of receptief)	Geen effectieve communicatie mogelijk via taal

SCHAAL 5. PROBLEMEN DIE VERBAND HOUDEN MET LICHAAMELIJKE ZIEKTE/HANDICAP

vanwege welke oorzaak dan ook		SCHAAL 5. PROBLEMEN DIE VERBAND HOUDEN MET LICHAAMELIJKE ZIEKTE/HANDICAP			
	Geen probleem	Gering gezondheidsprobleem	Licht Beperking van activiteiten of mobiliteit	Matig Beperking van activiteiten	Ernstig Grote gezondheidsproblemen met ernstige beperking van activiteiten
	0	1	2	3	4
a) Lichamelijke gezondheid	Geen	Bijv. oude blauwe plekken door vallen enz., die snel overgaan (bijv. <i>patiënt knapt iets op tijdens langdurige ziekte, zoals artritis</i>)	Lichte luchtweginfectie of urineweginfectie Enigermate verlies van onafhankelijkheid	Meer Ernstige luchtweginfectie of urineweginfectie + incontinentie	Ernstige infecties die leiden tot bedlegerigheid
b) Mobiliteit	Geen	Enige beperking	Loopafstand beperkt (zonder hulpmiddelen)	Loopt alleen met hulp(middel)	Gebonden aan bed/stoel
c) Zintuiglijke beperking	Geen	Enige beperking maar kan effectief functioneren (bijv. <i>bril of gehoorapparaat</i>)	Gezichts- of gehoorbeperkingen ondanks hulpmiddelen (bijv. <i>bril of gehoorapparaat</i>)	Matige beperking	Ernstige beperking – (bijv. <i>officieel blind en doof</i>)
d) Vallen	Geen	Geen	Mogelijkheid van, of laag risico op, vallen; tot op heden niet gevallen (onvast)	Duidelijk aanwezig risico op vallen; al 1 of meer keren gevallen	Hoog risico op vallen; al 1 of meer keren gevallen vanwege lichamelijke ziekte/handicap
e) Bijwerkingen van medicijnen	Geen	Geen	Licht	Matig	Ernstig
f) Pijn vanwege lichamelijke ziekte	Geen	Geen	Lichte mate van pijn	Enige mate van pijn	Ernstige pijn/problemen die gepaard gaan met pijn
g) Verwonding vanwege drugs, alcohol, zelfverwonding of ongeluk	Geen	Geen	Licht	Matig bijv. levercirrose	Ernstig Beperkt bewustzijns-niveau, bijv. lethargisch
h) Overige (bijv. spreken bemoeijkt door gebitsproblemen)					

SCHAAL 6. PROBLEMEN DIE GEPAARD GAAN MET HALLUCINATIES EN/OF WANEN (OF ONJUUSTE OPVATTINGEN)

<i>Ongeacht diagnose</i>					
	Geen probleem 0	Gering 1	Licht – Klinisch probleem 2	Matig – Klinisch probleem 3	Ernstig – Klinisch probleem 4
a) Wanen	Geen	Enige vreemde/excentrieke opvattingen Ongevaarlijk maar niet overeenkomstig culturele normen	Aanwezig maar weinig lijdensdruk voor zich zelf of anderen	<ul style="list-style-type: none"> Aanmerkelijke preoccupatie met wanen of hallucinaties, veroorzaakt duidelijk aanwezige lijdensdruk voor zelf of anderen 	<ul style="list-style-type: none"> Geestestoestand en gedrag ernstig beïnvloed door wanen of hallucinaties Heeft aanzienlijk impact op patiënt of anderen
b) Hallucinaties	Geen	Geen	Aanwezig maar weinig lijdensdruk	Als hierboven	Als hierboven
c) Denkstoornis	Geen	Vermindering van associatievermogen	Lichte denkstoornis	Matige denkstoornis	Onbegrijpelijk, niet ter zake doende

SCHAAL 7. PROBLEMEN MET DEPRESSIEVE SYMPTOMEN

	Geen probleem 0	Gering 1	Licht 2	Matig 3	Ernstig 4
Stoornis in de Stemming (depressieve stemming en symptomen die gepaard gaan met een depressieve stemming ongeacht welke stoornis)	Geen	Somber, of gering, of voorbijgaande stemmingswisselingen	Duidelijke depressie op subjectieve en objectieve maatstaven (bijv. verlies van belangstelling, plezier of zelfwaardering, gebrek aan energie, of schuldgevoelens)	Aanzienlijke depressieve symptomen (op subjectieve of objectieve gronden)	Ernstige depressieve symptomen op subjectieve of objectieve gronden (bijv. Preoccupatie met schuld en waardeeloosheid, of teruggetrokken vanwege diepgaand verlies van belangstelling; ernstig verlies van lustbeleving)

SCHAAL 8. ANDERE GEESTELIJKE EN GEDRAGSPROBLEMEN					
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Scoor het ergste klinische probleem dat niet is gescoord op schaal 6-7</i> A) <i>Fobieën</i> B) <i>Angst en paniek</i> C) <i>Obsessief-compulsief</i> D) <i>Geestelijke stress en spanning</i> E) <i>Dissociatie- of conversieproblemen</i> F) <i>Somatoforme – aanhoudende lichamelijke klachten van hoofzakelijk psychische oorsprong (met weinig bewijs voor een lichamelijke ziekte) bijv. Hypochondrie</i> G) <i>Eten - te veel/te weinig</i> H) <i>Slaap – slaperigheid/slapeloosheid</i> I) <i>Seksueel</i> J) <i>Overige – zoals opgetogenheid – euforische stemming – problemen die niet elders zijn gespecificeerd</i> 					
	Geen probleem	Gering (Vereist weinig of geen actie)	Licht (Probleem is klinisch aanwezig)	Matig	Ernstig
	0	1	2	3	4
a) Ernst van symptomen	Geen	Niet-klinische problemen	In lichte mate – patiënt heeft nog interactie en is niet teruggetrokken	Probleem ligt op matig/duidelijk aanwezig niveau (symptomen zijn duidelijker aanwezig)	Ernstige symptomen
b) Frequentie	Geen	Af en toe	Met tussenpozen	Vaker	Aanhoudende symptomen
c) Mate van beheersing	Geen	Goed beheersbaar	Patiënt handhaaft zekere mate van controle	Begint controle te verliezen	Domineert of heeft ernstige invloed op de meeste activiteiten
d) Mate van lijdensdruk (alleen voor zich zelf)	Geen	Waarschijnlijk niet	Lijdt niet ondraaglijk	Symptomen leveren meer lijdensdruk op	Ernstige lijdensdruk

SCHAAL 9. PROBLEMEN MET SOCIALE OF ONDERSTEUNENDE RELATIES					
Vastgesteld door of duidelijk voor patiënt, verzorgers of anderen zoals instellingspersoneel					
a) Zich actief of passief terugtrekken uit relaties (beoordeeld op de kwaliteit of kwantiteit van communicatieve vaardigheden)					
b) Niet-ondersteunende relaties (patiënt kan geen emotionele steun verkrijgen) (bijv. omdat deze overvriendelijk is, of taal verkeerd interpreteert)					
c) Destructieve/zelfbeschadigende relaties (bijv. vanwege persoonlijke problemen en daardoor moeite hebben met het onderhouden van relaties of het verkrijgen van nuttige bondgenoten)					
	Geen probleem 0	Gering 1	Licht 2	Matig 3	Ernstig 4
a) Mate van actieve/passieve terugtrekking uit relaties en conflicten	Geen	Is misschien eenzellig maar onafhankelijk en competent in het gezelschap van anderen	Bewijs voor duidelijke problemen met het maken / onderhouden van relaties (bijv. vanwege dwingend optreden of voorkomend uit moeizame / uitbuitende / mishandelende relatie met verzorgers) Problemen gemeld door patiënt of duidelijk voor anderen	Matig maar duidelijk aanwezig niveau van conflict vastgesteld door patiënt of anderen	Ernstige problemen met relaties (bijv. isolement, terugtrekking/conflict of mishandeling) Grote spanningen en stress (bijv. dreigende verbreking van relaties)
b) Frequentie	Geen	Tevreden met belangstellingsniveau	Met tussenpozen probleem of wisselend probleem met relaties	Hardnekkig probleem binnen relatie dat leidt tot zich enigszins terugtrekken	Hardnekkig en doorlopend
c) Lijdensdruk	Geen	Geen	Geen grote lijdensdruk (licht)	Lijdensdruk (duidelijk aanwezig) (de patiënt en/of anderen)	Zeer grote lijdensdruk

SCHAAL 10. PROBLEMEN MET ADL-ACTIVITEITEN

Schaal 10. Problemen met ADL-activiteiten					
Scoor het huidige algemene niveau van de feitelijke prestatie of het functioneren (niet de potentiële competentie), inclusief enig gebrek aan motivatie. Neem in aanmerking:					
Persoonlijke ADL-activiteiten, bijv. zich aankleden, wassen, naar het toilet gaan, eten <u>Huishoudelijke</u> ADL-activiteiten, bijv. boodschappen doen, huishoudelijk werk, koken, financiën					
	Geen probleem	Gering (Geen duidelijk aanwezig of nadelige gevolgen)	Licht	Matig	Ernstig
	0	1	2	3	4
Persoonlijke en huishoudelijke ADL-activiteiten	Goed vermogen tot effectief functioneren	Enige tekortkomingen maar kan daar effectief mee omgaan (bijv. slordig, lichtelijk gedesorganiseerd)	Stimulering kan nodig zijn. Duidelijk aanwezige maar lichte tekort-komingen die het functioneren beïnvloeden. Problemen doen zich voor bij huishoudelijke ADL (bijv. problemen met organiseren en klaarmaken van een maaltijd. Problemen met inschatten van financiën)	Duidelijke problemen bij zowel persoonlijke als huishoudelijke ADL. (bijv. heeft enig toezicht nodig bij aankleden en eten, af en toe urine-incontinentie, kan geen maaltijd klaarmaken.)	Ernstig onvermogen op bijna alle gebieden van persoonlijke en huishoudelijke ADL (bijv. volledig toezicht nodig bij aankleden en eten, regelmatig incontinentie van urine en faeces.)

SCHAAL 11. ALGEMENE PROBLEMEN MET WOONOMSTANDIGHEDEN

<p>Neem in aanmerking de mate waarin de woonomstandigheden van de patiënt de vaardigheden en vermogens waarover deze nog beschikt, beïnvloeden. Neem specifiek in aanmerking:</p> <p>a) <i>Basisvoorzieningen, bijv. verwarming, licht, hygiëne, kookfaciliteiten;</i></p> <p>b) <i>Relatie met familieleden, behulpzame bureu, anderen;</i></p> <p>c) <i>Beschikbare keuzemogelijkheden of mate waarin er kans is op het verbeteren van de motivatie (bijv. bevorderen van het gebruik van bestaande vaardigheden en nieuwe ontwikkelingen), privacy – koken, talenten;</i></p> <p>d) <i>Voorkeuren en mate van tevredenheid met behuizing;</i></p> <p>e) <i>Personeel - aantallen (gekwalficeerd), kwaliteit, ervaring, relatie met personeel, kennis van de vermogens van de patiënt.</i></p>					
	<p>Geen probleem (Huisvesting is acceptabel & zonder beperkingen. Autonomie bereikt)</p> <p>0</p>	<p>Gering of voorbijaand probleem (Redelijk acceptabel maar minder volledige autonomie)</p> <p>1</p>	<p>Lichte problemen (Matige beperking in woonomgeving – kan riskant zijn voor patiënt; duidelijk aanwezige problemen met 1 of meer aspecten)</p> <p>2</p>	<p>Matig (Meervoudige problemen met huisvesting die lijdensdruk veroorzaken waardoor aanzienlijke beperking, risico van verwonding, enz.)</p> <p>3</p>	<p>Ernstig (Huisvesting is onacceptabel, waardoor ernstige beperking, hoog risico van verwonding, enz.)</p> <p>4</p>
<p>Objectieve kijk op woonomgeving van patiënt</p>	<p>Zeer goed</p>	<p>Redelijk, bijv. rommelig ingericht/stank/vuil. Geen fundamentele gebreken.</p>	<p>Enige duidelijk aanwezige problemen met huisvesting of hulpmiddelen en aanpassingen. Basisvoorzieningen aanwezig.</p>	<p>Slecht – Afwezigheid van 1 of meer basisvoorzieningen, bijv. slechte kookfaciliteiten</p>	<p>Ernstige problemen. Heel slecht. Dakloos – Ernstig, bijv. ontoelaatbare woonomstandigheden</p>

SCHAAL 12. PROBLEMEN MET WERK EN VRIJETIJD SBESTEDING – KWALITEIT VAN DAGINVULLING					
Scoor het algemene niveau van de problemen. Scoor alleen voor de omgeving tijdens de betreffende periode. Neem in aanmerking:					
a) Vervoerregelingen					
b) Personeel/Verzorgers/Hulpverleners – aantallen (gekwalficeerd), kwaliteit, ervaring, relatie met personeel, kennis van de vermogens van de patiënt					
c) Bezigheden van de patiënt overdag					
d) Scoor alleen voor de omgeving tijdens de betreffende periode					
	Geen probleem (Autonomie bereikt of geoptimaliseerd)	1 Geringe of tijdelijke problemen (Geen volledige autonomie)	2 Lichte beperking	3 Matige beperking	4 Ernstige beperking (Patiënt ernstig verwaarloosd. Minimale omstandigheden, geen opbouwende activiteiten)
a) Activiteiten beschikbaar – cursussen, bibliotheken, dagverblijven, inloophuizen	Zeer goede mogelijkheden beschikbaar/toegankelijk	Activiteiten beschikbaar maar niet op geschikte tijden, enz.	Beperkt aanbod van mogelijkheden (bijv. onvoldoende steun door verzorgers/hulpverleners, of beperkte ondersteuning overdag)	Tekort aan beschikbare professionele hulpverlening en ondersteuning om vaardigheden te optimaliseren. Weinig kansen om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen	Totaal gebrek aan adequate mogelijkheden voor activiteiten overdag
b) Mate van medewerking van patiënt	Volledige medewerking	Patiënt aarzelend of had moeite met gebruikmaken van faciliteiten	Patiënt wil of kan soms geen gebruik maken van faciliteiten	Patiënt wil of kan vaak geen gebruik maken van faciliteiten	Patiënt weigert of kan nooit gebruik maken van faciliteiten